

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Nowy ład dla konsumentów

(2018/C 461/20)

Sprawozdawca generalny: Samuel AZZOPARDI (MT/EPL), burmistrz gminy Rabat Città Victoria, Gozo

Dokumenty źródłowe: Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie powództw przedstawicielskich w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającej dyrektywę 2009/22/WE

COM(2018) 184 final

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r., dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia przepisów UE dotyczących ochrony konsumenta

COM(2018) 185 final

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: Nowy ład dla konsumentów

COM(2018) 183 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie powództw przedstawicielskich w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylającej dyrektywę 2009/22/WE

(COM/2018/0184 final – 2018/089 (COD))

Poprawka 1

Rozdział 2, art. 6 ust. 1 – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Dla celów art. 5 ust. 3 państwa członkowskie zapewniają, by upoważnione podmioty miały prawo do wytaczania powództw przedstawicielskich o wydanie nakazu rekompensaty zobowiązującego przedsiębiorcę do zapewnienia między innymi odszkodowania, naprawy, wymiany, obniżenia ceny, rozwiązania umowy lub zwrotu poniesionych kosztów, w zależności od przypadku. Dane państwo członkowskie może wymagać upoważnienia ze strony indywidualnych zainteresowanych konsumentów przed wydaniem decyzji deklaratoryjnej lub nakazu rekompensaty.</p>	<p>Dla celów art. 5 ust. 3 państwa członkowskie zapewniają, by upoważnione podmioty miały prawo do wytaczania powództw przedstawicielskich o wydanie nakazu rekompensaty zobowiązującego przedsiębiorcę do zapewnienia między innymi odszkodowania, naprawy, wymiany, obniżenia ceny, rozwiązania umowy lub zwrotu poniesionych kosztów, w zależności od przypadku. Dane państwo członkowskie może wymagać upoważnienia ze strony indywidualnych zainteresowanych konsumentów przed wydaniem nakazu rekompensaty.</p>

Uzasadnienie

Upoważnienia ze strony indywidualnych konsumentów powinny być wymagane tylko w przypadku, gdy upoważniony podmiot wnioskuje o nakaz rekompensaty. W przypadku decyzji deklaratoryjnej, gdzie stwierdza się naruszenie prawa, upoważnienia ze strony konsumentów nie powinny być wymagane. Jest to spójne z art. 5 ust. 2, w którym stwierdzono, że „Aby dochodzić wydania nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk, upoważnione podmioty zobowiązane są do uzyskania upoważnienia od indywidualnych zainteresowanych konsumentów lub do przedstawienia dowodu rzeczywistej straty lub szkody poniesionej przez zainteresowanych konsumentów bądź zamiaru lub zaniedbania ze strony przedsiębiorcy”.

Poprawka 2

Rozdział 3, art. 18 ust. 2 – skreślić:

Monitorowanie i ocena

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p><i>Nie później niż rok po wejściu w życie niniejszej dyrektywy Komisja dokonuje oceny, czy przepisy w zakresie praw pasażerów korzystających z transportu lotniczego oraz pasażerów w ruchu kolejowym oferują poziom ochrony praw konsumentów porównywalny z poziomem oferowanym w niniejszej dyrektywie. W takim przypadku Komisja zamierza przedstawić właściwe wnioski, które mogą polegać zwłaszcza na usunięciu aktów, o których mowa w pkt 10 i 15 załącznika I, z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy, jak określono w art. 2.</i></p>	

Uzasadnienie

Istotne jest zachowanie szerokiego zakresu zastosowania wniosku, w tym do praw pasażerów.

Poprawka 3

ZAŁĄCZNIK I – zmienić:

WYKAZ PRZEPISÓW PRAWA UNII, O KTÓRYCH MOWA W ART. 2 UST. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>[...]</p>	<p>[...]</p> <p>60) Dyrektywa 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz.U. L 143 z 30.4.2004, s. 56).</p>

Uzasadnienie

Zakres dyrektywy należy rozszerzyć, by wywrzeć realny wpływ tam, gdzie występują szkody zbiorowe, i objąć wszystkie praktyki szkodliwe dla konsumentów i obywateli.

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i rady zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r., dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 98/6/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/29/WE oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześnienia przepisów UE dotyczących ochrony konsumenta

(COM(2018) 185 final – 2018/0090 (COD))

Poprawka 4

Motyw 2 (nowy punkt)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>Rosnąca cyfryzacja zmienia podstawy naszej egzystencji. W erze cyfrowej między obywatelami, rządami i przedsiębiorstwami następują ogromne przesunięcia siły. Jednakże postęp techniczny w epoce cyfrowej musi zawsze pozostawać w służbie ludzkości.</i></p> <p><i>Kształtowanie świata cyfrowego musi być również zadaniem europejskim, tak aby Unia Europejska mogła odnieść sukces w zakresie ochrony wolności, sprawiedliwości i solidarności w XXI. wieku.</i></p> <p><i>Należy także zabezpieczyć prawa podstawowe i zasady demokratyczne w świecie cyfrowym dzięki zasadzie państwa prawa – poprzez zobowiązanie podmiotów państwowych i niepaństwowych do zapewnienia stosowania praw podstawowych w świecie cyfrowym, co stworzy fundamenty państwa prawa w erze cyfrowej.</i></p>

Uzasadnienie

Uwzględniając preambułę Karty podstawowych praw cyfrowych w UE (<https://digitalcharta.eu/>), należy określić problemy dotyczące demokratycznego porządku państwa prawa i praw konstytucyjnych i podstawowych, które towarzyszą procesowi cyfryzacji.

Poprawka 5

Motyw 5 (nowy punkt)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>Zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości swoboda świadczenia usług gwarantowanych przez Traktaty może zostać ograniczona ze względu na nadrzędny interes publiczny, np. w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, pod warunkiem że ograniczenia te są uzasadnione, proporcjonalne i konieczne. Państwa członkowskie mogą zatem podjąć pewne środki w celu zapewnienia przestrzegania przepisów o ochronie konsumentów, które nie wchodzą w zakres niniejszej dyrektywy. Środki podejmowane przez państwo członkowskie w celu wyegzekwowania swojego krajowego systemu ochrony konsumentów, w tym np. dotyczące reklamowania gier hazardowych, powinny – jak wymaga orzecznictwo UE – być proporcjonalne i konieczne w świetle zamierzonego celu.</i></p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 6

Motyw 18 – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Internetowe platformy handlowe powinny zostać zdefiniowane na potrzeby dyrektywy 2011/83/UE w podobny sposób jak w rozporządzeniu (UE) nr 524/2013⁽¹⁾ i dyrektywie (UE) 2016/1148⁽²⁾. Definicja ta powinna jednak zostać zaktualizowana i być bardziej neutralna z technologicznego punktu widzenia w celu objęcia nowych technologii. Dlatego też zamiast do pojęcia „strony internetowej” lepiej odwoływać się do „interfejsu internetowego”, jak przewiduje rozporządzenie (UE) 2018/302⁽³⁾.</p> <p>⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygnięcia sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 1).</p> <p>⁽²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1148 z dnia 6 lipca 2016 r. w sprawie środków na rzecz wysokiego wspólnego poziomu bezpieczeństwa sieci i systemów informatycznych na terytorium Unii (Dz.U. L 194 z 19.7.2016, s. 1).</p> <p>⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 60 I z 2.3.2018, s. 1).</p>	<p>Internetowe platformy handlowe powinny zostać zdefiniowane na potrzeby dyrektywy 2011/83/UE w podobny sposób jak w rozporządzeniu (UE) nr 524/2013⁽¹⁾. Definicja ta powinna jednak zostać zaktualizowana i być bardziej neutralna z technologicznego punktu widzenia w celu objęcia nowych technologii. Dlatego też zamiast do pojęcia „strony internetowej” lepiej odwoływać się do „interfejsu internetowego”, jak przewiduje rozporządzenie (UE) 2018/302⁽²⁾. Usługi IT świadczone przez internetową platformę handlową mogą obejmować przetwarzanie transakcji, agregowanie danych lub tworzenia profili użytkownika. Sklepy online z aplikacjami umożliwiające cyfrową dystrybucję aplikacji lub oprogramowania stron trzecich należy traktować jako rodzaj internetowej platformy handlowej.</p> <p>⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie internetowego systemu rozstrzygnięcia sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (rozporządzenie w sprawie ODR w sporach konsumenckich) (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 1).</p> <p>⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/302 z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie nieuzasadnionego blokowania geograficznego oraz innych form dyskryminacji klientów ze względu na przynależność państwową, miejsce zamieszkania lub miejsce prowadzenia działalności na rynku wewnętrznym oraz w sprawie zmiany rozporządzeń (WE) nr 2006/2004 oraz (UE) 2017/2394 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 60 I z 2.3.2018, s. 1).</p>

Uzasadnienie

Art. 2.4 określa wymogi informacyjne w sklepach internetowych. Należy nimi wyraźnie objąć sklepy z aplikacjami, tak jak czyni się to w rozporządzeniu (UE) nr 524/2013. W celu uniknięcia obchodzenia ujawnienia kryteriów rankingowych nie należy wprowadzać odniesienia do dyrektywy (UE) 2016/1148.

Poprawka 7

Motyw 21 – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Treści cyfrowe i usługi cyfrowe są często dostarczane na podstawie umów, w których konsument nie ponosi opłaty pieniężnej, ale dostarcza przedsiębiorcy dane osobowe. Usługi cyfrowe charakteryzują się ciągłym zaangażowaniem przedsiębiorcy przez cały czas trwania umowy w umożliwienie konsumentowi używania usługi, np. dostępu, tworzenia, przetwarzania lub dzielenia się danymi w formie cyfrowej. Przykładem usług cyfrowych są umowy abonamentowe dotyczące platform skupiających treści, usług przechowywania danych w chmurze, poczty elektronicznej, mediów społecznościowych i aplikacji działających w oparciu o chmury obliczeniowe. Ciągłe zaangażowanie dostawcy usług uzasadnia zastosowanie przepisów dotyczących prawa do odstąpienia od umowy zawartych w dyrektywie 2011/83/UE, które skutecznie umożliwiają konsumentowi przetestowanie usługi i podjęcie decyzji, czy chce nadal z niej korzystać, w ciągu 14-dniowego okresu, licząc od zawarcia umowy. Z kolei umowy na dostawę treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, charakteryzują się jednorazowym działaniem przedsiębiorcy polegającym na dostarczeniu konsumentowi określonego fragmentu treści cyfrowych, takich jak określone pliki muzyczne lub pliki wideo. Ten jednorazowy charakter dostarczenia treści cyfrowych leży u podstawy wyjątku od prawa do odstąpienia od umowy zgodnie z art. 16 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE, zgodnie z którym konsument traci prawo do odstąpienia od umowy, gdy wykonanie umowy się zaczęło, np. pobranie lub strumieniowe odtwarzanie określonych treści.</p>	<p>Treści cyfrowe i usługi cyfrowe są często dostarczane na podstawie umów, w których konsument nie ponosi opłaty pieniężnej, ale dostarcza przedsiębiorcy dane. Usługi cyfrowe charakteryzują się ciągłym zaangażowaniem przedsiębiorcy przez cały czas trwania umowy w umożliwienie konsumentowi używania usługi, np. dostępu, tworzenia, przetwarzania lub dzielenia się danymi w formie cyfrowej. Przykładem usług cyfrowych są umowy abonamentowe dotyczące platform skupiających treści, usług przechowywania danych w chmurze, poczty elektronicznej, mediów społecznościowych i aplikacji działających w oparciu o chmury obliczeniowe. Ciągłe zaangażowanie dostawcy usług uzasadnia zastosowanie przepisów dotyczących prawa do odstąpienia od umowy zawartych w dyrektywie 2011/83/UE, które skutecznie umożliwiają konsumentowi przetestowanie usługi i podjęcie decyzji, czy chce nadal z niej korzystać, w ciągu 14-dniowego okresu, licząc od zawarcia umowy. Z kolei umowy na dostawę treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, charakteryzują się jednorazowym działaniem przedsiębiorcy polegającym na dostarczeniu konsumentowi określonego fragmentu treści cyfrowych, takich jak określone pliki muzyczne lub pliki wideo. Ten jednorazowy charakter dostarczenia treści cyfrowych leży u podstawy wyjątku od prawa do odstąpienia od umowy zgodnie z art. 16 lit. m) dyrektywy 2011/83/UE, zgodnie z którym konsument traci prawo do odstąpienia od umowy, gdy wykonanie umowy się zaczęło, np. pobranie lub strumieniowe odtwarzanie określonych treści.</p>

Uzasadnienie

Zakres dyrektywy w sprawie praw konsumentów należy rozszerzyć poza UE wnioskiem Komisji i objąć nim płatności za dane nieosobowe. Zwłaszcza dane nieosobowe, takie jak niektóre dane generowane maszynowo, odgrywają coraz ważniejszą rolę jako towar.

Poprawka 8

Motyw 26 – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Dyrektywa 2011/83/UE nie ma również zastosowania do przypadków, w których przedsiębiorca gromadzi jedynie metadane, takie jak adres IP, historię przeglądania lub inne informacje gromadzone lub przekazywane np. przez pliki cookie, z wyjątkiem przypadków uznanych za umowę zgodnie z prawem krajowym. Nie ma ona również zastosowania do sytuacji, w których konsument w przypadku niezawarcia umowy z przedsiębiorcą jest narażony na reklamy wyłącznie w celu uzyskania dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Państwa członkowskie powinny jednak dysponować swobodą w zakresie rozszerzenia zakresu stosowania przepisów dyrektywy 2011/83/UE do takich przypadków lub odmiennego uregulowania takich sytuacji, które są wyłączone z zakresu stosowania wspomnianej dyrektywy.</p>	<p>Dyrektywa 2011/83/UE powinna mieć również zastosowanie do przypadków, w których przedsiębiorca gromadzi metadane, takie jak adres IP, historię przeglądania lub inne informacje gromadzone lub przekazywane np. przez pliki cookie. Powinna mieć również zastosowanie do sytuacji, w których konsument w przypadku niezawarcia umowy z przedsiębiorcą jest narażony na reklamy wyłącznie w celu uzyskania dostępu do treści cyfrowych lub usługi cyfrowej. Państwa członkowskie powinny jednak dysponować swobodą w zakresie ograniczenia przepisami zakresu stosowania przepisów dyrektywy 2011/83/UE do takich przypadków poprzez wyraźne odniesienie do nich w przepisach lub odmiennego uregulowania takich sytuacji, które są wyłączone z zakresu stosowania wspomnianej dyrektywy.</p>

Uzasadnienie

Stabilny poziom ochrony konsumentów w erze cyfrowej może zostać osiągnięty poprzez odwrócenie stosunku zasad do wyjątków w odniesieniu do zakresu stosowania dyrektywy 2011/83/UE w przypadkach, gdy przedsiębiorca korzysta z metadanych gromadzonych za pomocą plików cookie.

Poprawka 9

Motyw 27 (nowy punkt)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>W przyszłości dyrektywa 2011/83/UE powinna także zapewniać ramy dla sprawdzenia decyzji, usług i produktów algorytmicznych i opartych na sztucznej inteligencji, usług i produktów na rzecz ochrony konsumentów, w szczególności w odniesieniu do ewentualnej nieuzasadnionej dyskryminacji, marginalizacji i oszustw. W tym celu należy również opracować mechanizmy umożliwiające regulacje w przypadku rozwoju sytuacji, który budzi wątpliwości.</p> <p>Dostawcy systemów komunikacji cyfrowej o wysokich poziomach penetracji powinny być zobowiązani do umożliwienia bezstratnego przechodzenia do innych systemów.</p> <p>Platformy zajmujące się pośrednictwem, rachunkowością i porównywaniem powinny mieć możliwość zwiększenia przejrzystości swoich systemów wyceny, ważenia rezultatów, prowizji i zasięgu rynkowego oraz powiązań między portalami i powiązań gospodarczych. Konsumenty powinni być lepiej chronieni przed fałszowaniem, niewłaściwym wykorzystywaniem danych i zagrożeniami podstawowymi. Ponadto platformy zakupowe powinny w przejrzysty sposób informować użytkowników, czy ich oferty mają charakter prywatny czy komercyjny.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 10

Artykuł 1 ustęp 1 lit. a) – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim przyjęcia przepisów mających na celu ochronę uzasadnionych interesów konsumentów w odniesieniu do agresywnych lub wprowadzających w błąd praktyk marketingowych lub sprzedażowych w kontekście nieumówionych wizyt przedsiębiorcy w domu konsumenta lub w odniesieniu do wycieczek komercyjnych organizowanych przez przedsiębiorcę w celu promowania lub sprzedaży produktów konsumentom, pod warunkiem że takie przepisy znajdują uzasadnienie ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego.”;</p>	<p>1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:</p> <p>„Niniejsza dyrektywa nie uniemożliwia państwom członkowskim przyjęcia przepisów mających na celu ochronę uzasadnionych interesów konsumentów w odniesieniu do agresywnych lub wprowadzających w błąd praktyk marketingowych lub sprzedażowych w kontekście nieumówionych wizyt przedsiębiorcy w domu konsumenta, w tym niepożądaną reklamy w formie wiadomości elektronicznych typu spam, lub w odniesieniu do wycieczek komercyjnych organizowanych przez przedsiębiorcę w celu promowania lub sprzedaży produktów konsumentom, pod warunkiem że takie przepisy znajdują uzasadnienie ze względu na porządek publiczny lub poszanowanie życia prywatnego oraz suwerenność konsumenta w zakresie danych.”;</p>

Poprawka 11

Art. 1 – Zmiany w dyrektywie 2005/29/WE

punkt 2) – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2) do art. 6 ust. 2 dodaje się lit. c) w brzmieniu:</p> <p>c) każdy rodzaj wprowadzenia produktu na rynek jako identycznego z takim samym produktem wprowadzonym na rynki w kilku innych państwach członkowskich, w sytuacji gdy produkty te w sposób istotny różnią się składem lub właściwościami.”;</p>	<p>2) do art. 6 ust. 2 dodaje się lit. c) w brzmieniu:</p> <p>c) każdy rodzaj wprowadzenia produktu na rynek jako identycznego z takim samym produktem wprowadzonym na rynki w kilku innych państwach członkowskich, w sytuacji gdy produkty te w sposób istotny różnią się składem lub właściwościami:</p> <p>pod warunkiem że do celów art. 6 ust. 2 lit. c) produkt uważany jest za wprowadzony na rynek jako identyczny, jeżeli jest on wprowadzany na rynek w tym samym opakowaniu i pod tą samą marką w kilku państwach członkowskich.”;</p>

Uzasadnienie

Włączenie tego zastrzeżenia jest niezbędne ze względu na pewność prawa co do pojęcia „identyczne” produkty i po to, by odróżnić „dwojaką jakość towarów” od „kopiowania opakowań”, kiedy opakowanie produktów jest identyczne z opakowaniem produktów konkurenta.

Poprawka 12

Art. 1 – Zmiany w dyrektywie 2005/29/WE

punkt 4 – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>4) dodaje się art. 11a w brzmieniu:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Artykuł 11a</i></p> <p style="text-align: center;">Dochodzenie roszczeń</p> <p>1. Poza określonym w art. 11 wymogiem zapewnienia odpowiednich i skutecznych środków w celu zapewnienia zgodności, państwa członkowskie zapewniają, aby konsumenci, którzy doznali uszczerbku w wyniku nieuczciwych praktyk handlowych, mieli również dostęp do umownych i pozaumownych środków prawnych w celu usunięcia wszelkich skutków takich nieuczciwych praktyk handlowych zgodnie z przepisami krajowymi.</p> <p>[...]</p>	<p>4) dodaje się art. 11a w brzmieniu:</p> <p style="text-align: center;"><i>„Artykuł 11a</i></p> <p style="text-align: center;">Dochodzenie roszczeń</p> <p>1. Poza określonym w art. 11 wymogiem zapewnienia odpowiednich i skutecznych środków w celu zapewnienia zgodności, państwa członkowskie zapewniają, aby konsumenci, którzy doznali uszczerbku w wyniku nieuczciwych praktyk handlowych, mieli również dostęp do odpowiednich i niezniechęcających umownych i pozaumownych środków prawnych w celu usunięcia wszelkich skutków takich nieuczciwych praktyk handlowych zgodnie z przepisami krajowymi.</p> <p>[...]</p>

Uzasadnienie

Uzupełnienie charakterystyki środków zaradczych gwarantowałoby, że środki te nie tylko są po prostu udostępniane, ale są udostępniane w sposób terminowy i efektywny kosztowo. Udostępnienie takich środków po prostu na mocy prawa krajowego jest nieskuteczne, jeżeli nie można byłoby ich uzyskać w szybki i efektywny kosztowo sposób. Konsument jest zawsze stroną słabszą w takiej sytuacji, a wobec zasobów dostępnych handlowcom konsumenci mogą rezygnować ze środków, które – mimo iż dostępne – są kosztowne.

Poprawka 13

Artykuł 1 – dodać nowy punkt

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p>(7) Praktykę handlową uznaje się za agresywną, jeżeli w konkretnym przypadku, biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności faktyczne, swoboda podejmowania przez konsumenta decyzji czy też wolność działania może podlegać wpływowi nękania, również w formie cyfrowej, przymusu, w tym przemocy fizycznej lub niedozwolonemu naciskowi nawet w formie cyfrowej i jeśli konsument ponosi konsekwencje materialne lub istnieje takie prawdopodobieństwo i w związku z tym może podjąć decyzję ekonomiczną, której w innych okolicznościach by nie podjął.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 14

Artykuł 2 ustęp 4 lit. a) – zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p data-bbox="421 383 536 412">„Artykuł 6a</p> <p data-bbox="177 461 778 517">Dodatkowe wymagania w zakresie informacji dla umów zawartych na internetowych platformach handlowych</p> <p data-bbox="177 566 778 678">Przed związaniem konsumenta jakąkolwiek umową zawieraną na odległość lub jakąkolwiek ofertą w tym zakresie na internetowej platformie handlowej, platforma ta dostarcza ponadto następujące informacje:</p> <p data-bbox="177 728 778 808">główne parametry decydujące o rankingu ofert przedstawionych konsumentowi w wyniku wyszukiwania na internetowej platformie handlowej.</p>	<p data-bbox="1054 383 1169 412">„Artykuł 6a</p> <p data-bbox="810 461 1414 517">Dodatkowe wymagania w zakresie informacji dla umów zawartych na internetowych platformach handlowych</p> <p data-bbox="810 566 1414 678">Przed związaniem konsumenta jakąkolwiek umową zawieraną na odległość lub jakąkolwiek ofertą w tym zakresie na internetowej platformie handlowej, platforma ta dostarcza ponadto następujące informacje:</p> <p data-bbox="810 728 1414 864">główne parametry decydujące o rankingu ofert przedstawionych konsumentowi w wyniku wyszukiwania na internetowej platformie handlowej i powody specjalnego ważenia tych głównych parametrów w porównaniu do innych parametrów.</p>

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 15

Artykuł 2 ustęp 7 lit. a)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p data-bbox="177 1285 504 1314">a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:</p> <p data-bbox="212 1330 778 1471">„3. W odniesieniu do umów sprzedaży, o ile przedsiębiorca nie zaproponował, że sam odbierze towary, może on wstrzymać się ze zwrotem kwot otrzymanych od konsumenta do czasu otrzymania towarów z powrotem.”;</p>	

Uzasadnienie

Prawo odstąpienia od umowy jest podstawowym prawem konsumenta w handlu on-line oraz w innych formach sprzedaży na odległość. Istniejące regulacje w zakresie prawa odstąpienia są sprawiedliwe i zrównoważone. Należy również utrzymać przepisy dotyczące warunków zwrotu zapłaty.

Poprawka 16

Artykuł 2 – dodać nowy punkt

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p data-bbox="810 1948 1414 2089">W przypadku gdy umowa zawarta drogą elektroniczną wymaga, aby konsument zapłacił lub dostarczył dane, przedsiębiorca wyraźnie poinformuje klienta przed złożeniem przez niego zamówienia o warunkach dotyczących art. 6 ust. 1 lit. a), e), o) i p).</p>

Uzasadnienie

Konsumenci muszą być wyraźnie poinformowani przed zawarciem umowy o tym, czy dostarczone przez nich dane są przetwarzane w celach handlowych.

Poprawka 17

Artykuł 2 – dodać nowy punkt

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>Dodaje się artykuł 6c w brzmieniu: Przedsiębiorca odstępuje od przetwarzania danych dostarczonych przez konsumenta w okresie, w którym możliwe jest rozwiązanie umowy, o ile przetwarzanie danych nie jest konieczne dla realizacji umowy.</i></p>

Uzasadnienie

Przedsiębiorstwa te nie mogą już pobierać danych, gdy zostaną one przekazane stronom trzecim. Przedsiębiorstwa muszą zostać zobowiązane do tego, że nie będą przekazywać stronom trzecim danych osobowych dostarczanych konsumentom w ciągu 14 dni od daty zawarcia umowy oraz do usunięcia danych w przypadku oświadczenia o faktycznym odstąpieniu od umowy.

Poprawka 18

Art. 2 – Zmiany w dyrektywie 2011/83/UE

punkt 9) – skreślić ustęp 3)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>9) w art. 16 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>a) lit. a) otrzymuje brzmienie:</p> <p>„a) umów o świadczenie usług, w ramach których usługa została w pełni wykonana, jeżeli rozpoczęto spełnianie świadczenia za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta;”;</p> <p>2) pkt m) otrzymuje brzmienie:</p> <p>„m) umów o dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, jeśli rozpoczęto spełnianie świadczenia i, jeżeli umowa nakłada na konsumenta obowiązek zapłaty, za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta na rozpoczęcie świadczenia w czasie trwania okresu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, oraz po potwierdzeniu przez niego, że utraci przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy;”;</p> <p>3) <i>dodaje się następujący punkt:</i></p> <p>„n) <i>dostawy towarów, z którymi konsument obchodził się, w czasie trwania okresu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, w inny sposób niż jest to konieczne do oceny właściwości, cech i sposobu działania towarów.</i>”;</p>	<p>9) w art. 16 wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>a) lit. a) otrzymuje brzmienie:</p> <p>„a) umów o świadczenie usług, w ramach których usługa została w pełni wykonana, jeżeli rozpoczęto spełnianie świadczenia za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta;”;</p> <p>2) pkt m) otrzymuje brzmienie:</p> <p>„m) umów o dostarczanie treści cyfrowych, które nie są dostarczane na trwałym nośniku, jeśli rozpoczęto spełnianie świadczenia i, jeżeli umowa nakłada na konsumenta obowiązek zapłaty, za wyraźną uprzednią zgodą konsumenta na rozpoczęcie świadczenia w czasie trwania okresu, w którym przysługuje prawo do odstąpienia, oraz po potwierdzeniu przez niego, że utraci przysługujące mu prawo do odstąpienia od umowy;”;</p>

Uzasadnienie

Brak jest rozstrzygających dowodów na nadużycia na szeroką skalę, które uzasadniałyby tę zmianę w dyrektywie w sprawie praw konsumentów. Prawo do zwrotu produktów zakupionych online jest jednym z najważniejszych praw konsumentów i nie należy go w żaden sposób osłabiać.

Poprawka 19

Art. 3 – Zmiany w dyrektywie 93/13/WE

Zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W dyrektywie 93/13/EWG wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>dodaje się art. 8b w brzmieniu:</p> <p style="text-align: center;">„Artykuł 8b</p> <p>[...]</p> <p>4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.</p>	<p>W dyrektywie 93/13/EWG wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>dodaje się art. 8b w brzmieniu:</p> <p style="text-align: center;">„Artykuł 8b</p> <p>[...]</p> <p>4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 8 % średniego obrotu przedsiębiorcy wygenerowanego przez przedsiębiorcę w poprzednich trzech latach obrotowych w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.</p>

Uzasadnienie

Nie jest jasne, z którego roku należy obliczać roczny obrót. W związku z tym proponuje się zwiększenie minimalnej kwoty grzywien do 8 % średnich obrotów osiągniętych przez przedsiębiorcę w trzech ostatnich latach obrotowych w danym państwie członkowskim lub państwach członkowskich.

Poprawka 20

Art. 4 – Zmiany w dyrektywie 98/6/WE

Zmienić:

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W dyrektywie 98/6/WE wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>art. 8 otrzymuje brzmienie:</p> <p style="text-align: center;">„Artykuł 8</p> <p>[...]</p>	<p>W dyrektywie 98/6/WE wprowadza się następujące zmiany:</p> <p>art. 8 otrzymuje brzmienie:</p> <p style="text-align: center;">„Artykuł 8</p> <p>[...]</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 4 % rocznego obrotu przedsiębiorcy w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.</p>	<p>4. Państwa członkowskie zapewniają, aby sankcje za powszechne naruszenia i powszechne naruszenia o wymiarze unijnym w rozumieniu rozporządzenia (UE) 2017/2934 przewidywały możliwość nakładania grzywien, których maksymalna wysokość wynosi co najmniej 8 % średniego obrotu przedsiębiorcy wygenerowanego przez przedsiębiorcę w poprzednich trzech latach obrotowych w państwie członkowskim lub państwach członkowskich objętych naruszeniem.</p>

Uzasadnienie

To samo wyjaśnienie, co do poprawki do art. 3 dyrektywy 93/13/WE

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje długo oczekiwany wniosek mający ustanowić minimalne ogólnoeuropejskie ramy systemu mechanizmów dochodzenia roszczeń zbiorowych w państwach członkowskich, które mogłyby faktycznie umożliwić konsumentom uzyskiwanie odszkodowania w przypadku szkód zbiorowych. Wniosek ten powinien wypełnić istniejącą lukę w egzekwowaniu praw konsumenckich w UE. Uznaje go jednak tylko za pierwszy krok we właściwym kierunku, ponieważ zawiera on szereg braków.
2. Popiera szeroki zakres stosowania wniosku, by wyrzucić rzeczywisty wpływ tam, gdzie występują szkody zbiorowe i objąć inne praktyki szkodliwe dla konsumentów, a co za tym idzie dla obywateli.
3. Stwierdza, że wniosek Komisji jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.
4. Ubolewa, że w obecnym wniosku zakres ustalania minimalnych ogólnounijnych ram systemu mechanizmów dochodzenia roszczeń zbiorowych w państwach członkowskich ograniczony jest wyłącznie do sporów konsumenckich.
5. Zaleca, by rozszerzyć zakres mechanizmów dochodzenia roszczeń zbiorowych na inne przypadki szkody zbiorowej, w tym przypadki masowych szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, szkód wyrządzonych wspólnemu dobru, i w związku z regulacjami dotyczącymi zdrowia i bezpieczeństwa lub naruszeniem praw pracowniczych doprowadzić do łatwiejszego dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla wszystkich obywateli.
6. W związku z tym wzywa Komisję Europejską do zbadania możliwości rozszerzenia zwolnienia na te sektory, a także rozszerzenia zakresu wniosku dotyczącego dochodzenia roszczeń zbiorowych na wszystkie formy szkód spowodowanych naruszeniem praw podstawowych, gwarantowanych na mocy prawa UE.
7. Wspiera alternatywne rozstrzyganie sporów (ADR) jako sposób umożliwiający stronom negocjowanie, a często pośrednictwo w rozstrzyganiu sporów. Należy wspierać dobrowolne negocjacje i mediacje prowadzone przez upoważnione podmioty i potencjalnych pozwanych przed rozpoczęciem postępowania. Tam gdzie to możliwe, należy zachęcać do procedur ADR, takich jak negocjacje lub mediacje, jeszcze przed rozpoczęciem długich i kosztownych roszczeń zbiorowych, by osiągnąć kompleksowe i polubowne ugody.
8. Podkreśla, że dyrektywa przewiduje minimalną harmonizację, co nie wyklucza obowiązywania lepszych i bardziej rygorystycznych przepisów krajowych w istniejących systemach dochodzenia roszczeń zbiorowych. Umożliwia to państwom członkowskim zachowanie wyższych standardów i zachowanie lub wprowadzenie innych procedur krajowych.
9. Sprzeciwia się zezwoleniu państwom członkowskim na odstępstwa w przypadku złożonego określenia ilościowego szkody. Oznaczałoby to, że w tych sprawach konsumenci muszą podejmować indywidualne działania, co wymagałoby od nich uzyskiwania kosztownej pomocy prawnej i technicznej. Mogłoby to okazać się nadmierną przeszkodą dla indywidualnych konsumentów.

10. Zaleca, by nie wymagać upoważnienia ze strony indywidualnych konsumentów w przypadku, gdy upoważniony podmiot występuje o decyzję deklaratoryjną.
11. Zwraca uwagę, że organizacje konsumenckie, które mogą zostać wyznaczone jako upoważnione podmioty, mogą mieć ograniczone możliwości finansowe. Szczególnie dotyczy to organizacji konsumenckich w mniejszych państwach członkowskich. Jednak brak możliwości finansowych nie powinien być przeszkodą dla wyznaczenia tych organizacji jako upoważnionych podmiotów.
12. Zdecydowanie popiera aktualizację i lepsze egzekwowanie unijnych zasad ochrony konsumentów.
13. Z zadowoleniem przyjmuje proponowane w ramach dyrektywy w sprawie praw konsumentów wymogi przejrzystości dotyczące umów zawieranych na internetowych platformach handlowych. Zaleca, by dodać konsekwencje i środki zaradcze, jeśli przedsiębiorcy nie spełnią tych wymogów.
14. Uważa, że należy przewidzieć dalsze środki zaradcze oprócz prawa do rekompensaty i prawa do rozwiązania umowy, takie jak prawo do domagania się konkretnego świadczenia lub prawo do zwrotu. Zaleca określenie jasnych definicji środków zaradczych i wyszczególnienie, co mogłyby one powodować.
15. Uważa, że ważne jest, by Komisja zapewniła, że środki zaradcze będą nie tylko udostępniane przez państwa członkowskie, lecz by następowało to w sposób szybki i efektywny kosztowo.
16. Uważa, że prawo do odstąpienia od umowy jest ważnym prawem konsumentów, którego nie należy osłabiać w przypadku braku rozstrzygających dowodów na nadużycia.
17. Popiera podejście przyjęte przez Komisję, by w przypadku powszechnie występujących naruszeń wprowadzić kary wyliczane w oparciu o obrót przedsiębiorstwa handlowego.
18. Uważa jednak, że minimalna kara w wysokości 4 % rocznego obrotu przedsiębiorstwa w przypadku powszechnie występujących naruszeń nie jest odpowiednio odstrasżająca.
19. Zaleca zwiększenie minimalnej kwoty grzywny do 8 % średnich obrotów wygenerowanych przez przedsiębiorcę przez przedsiębiorcę w poprzednich trzech latach obrotowych w danym państwie członkowskim lub państwach członkowskich.
20. Ubolewa, że we wniosku nie ma przepisów dotyczących odpowiedzialności internetowych platform handlowych. Operatorzy platform internetowych powinni ponosić odpowiedzialność w przypadkach, gdy nie informują konsumenta, że rzeczywistym dostawcą towarów lub usług jest osoba trzecia, lub gdy nie są w stanie wyeliminować wprowadzających w błąd informacji rozpowszechnianych przez dostawcę, które zostały zgłoszone operatorowi.
21. Ubolewa nad brakiem zasad dotyczących lepszych i bardziej przejrzystych systemów gromadzenia ocen lub informacji zwrotnych od użytkowników.

Bruksela, dnia 10 października 2018 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*
